

Evanghelia după Mel Gibson

17 februarie 2004

Evelyn Mangîru

Întrebare pentru frații mei:

De ce ar trebui să urmăresc noul film al lui Mel Gibson?

Recent, am primit un e-mail de la adventist.ro, cu recomandarea de a citi articolul lui Jody Dean, intitulat „Perspectivă asupra filmului ‚Patimile lui Christos.‛” În căsuța Subject scria: „Mel Gibson și cel mai bun film religios al tuturor timpurilor.” Am urmat link-ul oferit și am citit articolul (publicat doar parțial pe situl [adventist](http://adventist.ro)).

Autorul, care ne informează că are o pregătire serioasă în domeniul celei de-a șaptea arte, ne împărtășește impresiile sale despre ultima super-producție a lui Mel Gibson, producție care face mare vâlvă în prezent în lumea cinematografică. El ne spune că acesta nu este un film obișnuit, ci „este o experiență – la nivelul unei emoții primare care este abia înțeleasă. Orice fărâmbă de prejudecată sau predispoziție este spulberată. Nimeni nu va mânca popcorn în timpul vizionării. Unii poate nu vor mânca zile întregi după ce au văzut filmul [...] Filmul lovește atât de puternic.” „Filmul te captivează în primele 5 secunde și nu te mai eliberează niciodată. Brutalitatea, umilirea și cruzimea sunt aproape de neconceput. Biciuirea pare să nu se mai termine, și te cărcești la sunetul fiecărei lovituri – indiferent de duritatea nervilor tăi. Chiar și aceia care au avut parte de luptă și închisoare vor fi profund tulburați în ciuda experienței lor – deoarece acest Om nu a fost constrâns.” „Ce a făcut Mel Gibson a fost să folosească considerabila sa iscusință pentru a portretiza momentul cel mai dramatic al celui mai dramatic eveniment al tuturor timpurilor. Nu există scăpare. Ești confruntat simplu cu oroarea a ce s-a făcut - a ce trebuie făcut. Pe parcursul întregului film m-am descoperit ca unul care își cerea mereu iertare.” „Ceea ce ați auzit despre modul în care audiența a reacționat este adevărat. Nu s-a auzit nici un sunet după concluziile filmului. Absolut nici un zgomot. Nimeni nu s-a ridicat. Nimeni nu s-a mișcat. Doar plânsul reținut al auditoriului. În toți anii vieții mele publice, n-am auzit așa ceva.”

De ce ar trebui să urmăresc acest film?

1) Din curiozitate?

În cazul în care curiozitatea ar constitui un argument sănătos, articolul lui Jody Dean și încercările fraților mei responsabili de administrarea sitului oficial al Uniunii AZȘ din România de a promova filmul, aproape și-au atins target-ul în ceea ce mă privește, pentru că, recunosc, au reușit să-mi stârnească curiozitatea cu privire la filmul lui Mel Gibson.

Reclama făcută acestui film cu atâta pricepere se adresează unui spectru larg de iubitori ai imaginii pe sticlă. Iată numai trei din pleiada de motivații care ne-ar putea determina să încercăm să nu pierdem un loc în primele rânduri atunci când filmul va apărea și în cinematografele din România: simpatia față de un actor celebru, acum și producător („Hai să vedem cum gândește despre Hristos frumosul acela cu ochii albaștri pe care l-am mai văzut în atâtea filme!”), dorința de a o vedea pe actrița româncă Maia Morgensten într-un film de mare anvergură sau, cel mai probabil, dorința de a nu rata un eveniment atât de mediatizat, mai ales atunci când recomandarea este făcută și de frații noștri („Trebuie să știe ei ceva dacă ne trimit să-l vedem, nu?”).

Dar într-o eră a reclamelor, până și pisica a învățat că argumentul simplei curiozități suferă de slăbiciuni congenitale – nu tot ce este recomandat are și aprobarea medicului. Doar dacă nu trăim conform principiului „tot ce nu te omoară te face mai puternic...” (Oricum, pentru oameni acest principiu este puțin cam riscant, pentru că s-a demonstrat că ei nu au nouă vieți.)

2) Pentru a avea o experiență religioasă mai profundă?

Tot Jody Dean ne spune: „Adevărul este acesta: Este doar un ‚film’? Într-un fel, da. Dar merge dincolo de aceasta într-un fel pe care niciodată nu l-am simțit. Putem gândi că noi ‚știm.’ NU ȘTIM NIMIC. Am mers 2000 de ani obișnuiți cu ideea unei povești plăcute și a unui Christos cosmetizat. Presupunem sfârșitul deoarece l-am auzit de atâtea ori. Dumnezeu ne IARTĂ. Filmul construiește acest adevăr cu fiecare parte din el. Luca a scris că Iisus s-a descoperit pe Sine în frângerea pâinii. Exact. ‚Patimile lui Christos’ arată cum Pâinea este frântă.”

Acum cred că înțeleg. Frații mei nu mă trimit să văd doar cum gândește despre Hristos celebrul actor; ei mă trimit la film ca să am o experiență religioasă. Au ghicit ei bine – am nevoie de o experiență mult mai profundă în relația mea cu Hristos. Dar până acum chiar nu mi-am imaginat că aș putea avea o astfel de experiență urmărind o super-producție a lui Mel Gibson – oricât de albaștri ar fi ochii lui.

Să fi omis scriitorii Bibliei să ne transmită o informație atât de importantă din partea lui Dumnezeu, și anume că pentru înțelegerea Cuvântului scris va trebui

să apelăm la tehnici de manipulare familiare mass-mediei contemporane? Să fi uitat sora White să ne spună că la un moment dat va trebui să cumpărăm bilet pentru a înțelege mai profund principiul esențial că Dumnezeu ne iartă? Să fi fost Dumnezeu prea preocupat cu alte lucruri încât să fi uitat să ne spună că „demachierea” unui hristos „cosmetizat,” ce-i drept, de atâtea erezii teologice, se va face la Hollywood?

Mi-e teamă că după ce cosmeticienii americani vor fi terminat cu ștergerea fardului de pe obrazul unui hristos pe care l-au angajat printr-o selecție riguroasă în rândul tinerilor aspiranți la rolul de succes, vom descoperi doar chipul lui James Caviezel – un om care nu ne poate nici măcar lămuri, cu atât mai puțin mântui.

Să se fi pocăit unele dintre marile figuri ale industriei filmului de ideile păguboase pe care le-au promovat atâtea ani în filmele lor și cu care au intoxicat generații întregi, încercând acum să ne ofere antidotul? Greu de crezut că te(hn)ologiile companiei Icon Productions, oricât de performante ar fi, pot produce experiențe spirituale autentice.

Pot produce cel mult experiențe sentimentale senzaționale. Nimeni nu contestă capacitatea noilor efecte speciale, puse la punct de mințile strălucite ale secolului 21, de a storce lacrimi și chiar de a te convinge că ar fi cazul să nu mai mănânci „zile întregi.”

Dar iată câteva informații utile pe care frații mei au omis să mi le comunice cu privire la *The Passion of the Christ*:

Acesta este un film pe care tinerii sub 17 ani au voie să îl urmărească numai însoțiți de un adult, „din cauza secvențelor violente.” Evident, părinții care au standarde mai înalte pentru educația copiilor lor, își vor da seama de la început că nu este deloc bine ca aceștia să îl vadă. Producătorii lui nu au reușit să îl croiască după tiparul: „Lăsați copilașii să vină la Mine, și nu-i opriți...” (Mat. 19:14).

Dar nici pentru adulți nu este floare la ureche să îl urmărească. Scenele lui extrem de violente au atras criticile specialiștilor. David Willis, de la BBC, ne avertizează că filmul nu este pentru cei cu inima slabă.

La fel și „criticul John Hiscock a scris că există doar puține întreruperi ale scenelor de violență din film, întrebându-se dacă adulții vor putea rezista la secvențele sângeroase.” „Oricât de profesionist și serios ar fi lucrat Gibson, descrierea sângeroasă a ultimelor ore din viața lui Isus este dură și brutală, insistând aproape în întregime asupra durerii, suferinței și torturii.” El a spus că „biciuirea și bătăile sunt arătate în prim-plan, în timp ce trupul lui Isus este sfâșiat și zdrobit.” „Timp de 10 minute Isus este supus bătăii de către iudei și soldații romani, în timp ce a doua jumătate a filmului este dedicată răstignirii.” „Deși există flashback-uri, întreruperile scenelor de violență sunt prea scurte,” scrie John Hiscock. El a adăugat că „este greu de știut cine ar vrea să urmărească un film atât de violent” [1].

Ei, cum cine? Chiar și noi, biserica rămașiței. La auzul bățăilor cumiți ale Domnului Hristos la ușa noastră, deschidem, dar nu pentru a-L invita înăuntru, așa cum așteaptă de atâta timp, ci pentru a trece indiferenți pe lângă El, în drum spre cinema. Se spune că acolo vom înțelege mai bine ce a făcut El pentru noi. Și ce dacă este „puțin” cam violent filmul? Dacă este pentru binele nostru să îl urmărim, de ce să nu cerem chiar ajutorul Duhului Sfânt ca să rezistăm la scenele dure? Câteva penitențe pe drumul spre cer nu strică niciodată, nu?

Citind și varianta completă a articolului lui Jody Dean [2], am aflat că i-a venit să vomite după ce a văzut filmul – reacție normală la scenele care descriu, probabil în imagini foarte „vii,” grație „iscușinței considerabile” a producătorului, „momentul cel mai dramatic al celui mai dramatic eveniment al tuturor timpurilor.” Nu știi însă de ce frații noștri de la adventist.ro au ținut să ne scutească de acest detaliu. Oare se temeau că unii dintre noi, cu stomacuri mai sensibile, vor prefera să stea acasă și să citească raportul biblic despre acel moment dramatic, în loc să umple sălile cinematografulor?

Tot David Willis ne informează că „înainte de a-l arăta jurnaliștilor, el [Mel Gibson] l-a prezentat înaintea multor conducători ai bisericilor și înaintea grupurilor creștine, inclusiv a evangheliștilor TV, pentru a încuraja reclama filmului ,din gură în gură.’”

Mel Gibson a prezentat filmul și la o conferință a Global Pastors Network (GPN) la care au participat 4.500 de membri ai acestei organizații – pastori din 80 de denominațiuni și 43 de țări [3].

Și Papa a urmărit filmul în luna decembrie. „El a fost însoțit de arhiepiscopul Dziwisz și de secretarul său, după cum ne informează Catholic News Service. Se spune că ulterior Papa și-a exprimat aprobarea pentru film, deși purtătorul lui de cuvânt a refuzat să confirme acest lucru.” „În ciuda negărilor de la Vatican, Gibson a spus că Papa a văzut filmul și că și-a dat aprobarea: ,Da, Papa Ioan Paul al II-lea l-a văzut. Asistentul lui a povestit un comentariu pe care l-a făcut în ultima parte a filmului. Papa a spus: ,A fost așa cum a fost.’ Sună destul de Zen, nu-i așa?”

Prietenii noștri, evanghelicii, contribuie și ei la vinderea biletelor prin internet. „De asemenea, pastorii pregătesc predici care să aibă legătură cu tema filmului și care să coincidă cu lansarea lui...” „Aceasta este o ocazie pentru noi,” a spus pastorul evanghelic Cory Engel. „Bisericile obișnuiau să comunice printr-o scurtă predică duminica dimineată. Dar oamenii nu mai participă la așa ceva. ,Aceasta este o șansă pentru noi de a folosi tehnica modernă pentru a comunica adevărul Bibliei’ ...Kyle Fisk, purtătorul de cuvânt al Asociației Naționale a Evanghelicilor a adăugat că bisericile intenționează să folosească filmul pentru a le vorbi despre credința lor ,acelor oameni din comunitatea lor care nu ar merge niciodată într-o biserică’” [4].

Observ că nici frații mei nu au întârziat să răspundă chemării de a promova acest film. (Am putea remarca același zel și în privința chemării la pocăință

adresată îngerului bisericii de către Martorul Credincios și Adevărat?). Pot să înțeleg de ce lumea catolică, lumea protestantă, Vaticanul și Casa Albă își dau mâna, aprobând, deschis sau tacit, lansarea acestui film. În fond, concepțiile lor religioase nu diferă prea mult. Ceea ce nu înțeleg este ce căutăm noi, adventiștii, în această afacere. Reflectă filmul lui Mel Gibson învățătura pe care am primit-o de la Dumnezeu și care ne face un popor unic? Dacă nu, ce înseamnă pentru noi încercarea Babilonului de a-și prezenta hristosul și de ce am susține această încercare?

David Willis adaugă că “unele grupuri creștine îl consideră ‘cel mai grozav instrument de câștigare a oamenilor’ la credință, un evanghelist spunând că acesta va răspândi Cuvântul.”

Acum înțeleg, oarecum, ce stă în spatele eforturilor fraților mei de a promova filmul. Ei vor să ducă evanghelia până la marginile pământului... cu orice preț, chiar cu prețul evangheliei... Dar cine are timp de astfel de discuții? Noi ne grăbim să înconjurăm marea și pământul ca să facem un tovarăș de credință (Mat. 23:15).

Este păcat că, în încercarea noastră de a aduce oamenii la Hristos, uităm să Îl întrebăm și pe Hristos ce ar trebui să facem ca să îi aducem la El.

Și cel mai important lucru care NU se spune pe situl adventist.ro (deși erata strigă să fie adăugată) este că noul film al lui Mel Gibson nu are capacitatea de a produce în noi un „duh nou și statornic”! Pur și simplu pentru că nu este creat de Casa de Producție Cerească. Noul film nu ne va îmbogăți spiritual.

Și atunci, rămân la întrebarea: De ce ar trebui să urmăresc filmul Patimile lui Hristos?

Consider că următoarele avertismente inspirate referitoare la cărțile autorilor necredincioși se potrivesc și în cazul de față: „Vorbitorul [un înger] a continuat cu o voce solemnă: „Consideri că acești autori [necredincioși] pot fi recomandați ca fiind esențiali pentru obținerea unei educații cu adevărat înalte? Îndrăznești să recomanzi lucrările lor unor studenți care nu sunt conștienți de adevăratul lor caracter? O dată acceptate, practicile intelectuale greșite devin o putere despotică, ce încătușează mintea asemenea unei menghine de oțel. Mulți dintre cei care au acceptat și citit aceste cărți, dacă nu ar fi auzit niciodată de ele, ci ar fi primit în schimb cuvintele Divinului Învățător, ar fi fost cu mult mai avansați față de stadiul actual al cunoașterii adevărilor divine ale Cuvântului lui Dumnezeu, care îi face pe oameni înțelepți pentru mântuire. Aceste cărți au condus mii de oameni acolo unde Satana i-a condus pe Adam și Eva – la o cunoaștere pe care Dumnezeu le-a interzis-o. Datorită învățăturilor primite, studenții au renunțat la Cuvântul Domnului în favoarea unor povești” [5].

„Datorită cultivării gustului pentru povești sentimentale, apetitul intelectual este pervertit, iar mintea ajunge să nu mai fie satisfăcută decât dacă primește în exclusivitate acest gen de hrană cu totul inconsistentă. Cred că pentru aceia care se

complac în citirea acestui gen de lectură nu există o denumire mai potrivită decât cea de drogați intelectual” [6].

Jody Dean are dreptate într-o anumită privință – NU ȘTIM NIMIC. Dar chiar nu era cazul să așteptăm lumea cinematografică să vină să ne spună acest lucru. Martorul Credincios și Adevărat ne-a informat de acum 2000 de ani că avem o problemă gravă care poartă diagnosticul „nu știi.”

Nu este nevoie să văd filmul pentru a-mi da seama că, după ce te-a captivat „încă din primele 5 secunde,” umflându-te ca pe un balon și creându-ți impresia că acum ai aflat, acum „ȘTII,” te „eliberează...” în aer. Dar fii fără grijă, nu vei pluti prea mult în atmosfera creată de film; decât până la „prima stație,” căci te dezumfli de urgență când realitățile mici ale vieții te „înțeapă,” demonstrându-ți indubitabil că atunci când ai cumpărat biletul la cinema nu ți-ai achiziționat și „o inimă de carne,” ci doar un loc în rândul celor dependenți de stimulente emoționale... Aurul curățit prin foc, hainele albe și doctoria pentru ochi se vindeau gratuit la un alt ghișeu... Dar cum în ultimul timp noi avem tendința să ne așezăm acolo unde este coada mai mare, nu e de mirare că ajungem să cumpărăm, cu preț de veșnicie, experiențe „spirituale” second-hand.

„Iată Eu stau la ușă, și bat. Dacă aude cineva glasul meu și deschide ușa, voi intra la el, voi cina cu el, și el cu Mine” (Apoc. 3:20).

Dacă vrem să nu mai prelungim Patimile lui Hristos, ar fi bine să ne grăbim să deschidem ușa... inimii (nu a cinematografului) și să Îl invităm pe Hristos înăuntru.

Note:

[1] <http://news.bbc.co.uk>

[2] <http://www.religiontoday.com/faith/1242963.html>

[3] Scopul declarat al acestei organizații este acela de a pregăti pastori din întreaga lume pentru a vesti împreună evanghelia. Pe situl oficial al GPN – www.globalpastorsnetwork.com – ni se spune că esența GPN este următoarea: „Trebuie să lăsăm la ușă ego-urile și logo-urile noastre și să luăm în serios împlinirea Marii Însărcinări pe care ne-a dat-o Isus Hristos.”

Principalele cursuri predate la Universitatea GPN sunt: formarea spirituală (vezi articolul Filiera romană), cunoașterea Bibliei, abilități pastorale, practici pastorale.

[4] <http://news.bbc.co.uk>

[5] Minte, caracter, personalitate, pag. 111; RH, 12 martie 1908

[6] Idem, pag. 112; CT 134, 135 – 1913
